

**Pan
Stanisław Wąsala
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka
Sportu i Rekreacji
w Katowicach**

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 21 lutego do 11 marca 2011 r. kontrolę problemową gospodarki finansowej w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Katowicach (zwanym w dalszej części MOSiR) za okres od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 11 marca 2011 r. Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym dnia 8 kwietnia 2011 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

- *W przeprowadzonym w 2009 r. postępowaniu o udzielenie zamówienia na zadanie „Modernizacja basenów na kąpielisku „Bugla” w Katowicach – II etap” nieprawidłowo określono w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz w ogłoszeniu o zamówieniu warunek udziału w postępowaniu, dotyczący sytuacji ekonomicznej i finansowej wykonawców. Ustalono, że o udzielenie zamówienia mogą się ubiegać wykonawcy, którzy posiadają polisę lub inny dokument ubezpieczenia potwierdzający, że wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie wykonywanej działalności gospodarczej, z zastrzeżeniem, że suma ubezpieczenia nie może być niższa niż oferowana cena, wynikająca z treści złożonej oferty. Takie określenie warunku udziału w postępowaniu prowadzi do sytuacji, że warunek udziału w postępowaniu jest indywidualnie ustalany dla każdego z wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia.*

Zgodnie natomiast z przepisem art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób

zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców. Ponadto zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami art. 22 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 ww. ustawy, o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy, którzy znajdują się w sytuacji ekonomicznej i finansowej zapewniającej wykonanie zamówienia, zamawiający nie może określać warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.

Obowiązki w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym sporządzenie projektu specyfikacji istotnych warunków zamówienia należały do członków Komisji Przetargowej. Specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdził p. Stanisław Wąsala – Dyrektor MOSiR, który również podpisał umowę Nr TT/R/43/07/2009 z wykonawcą w dniu 31 lipca 2009 r.

- W przeprowadzonym w 2008 r. postępowaniu o udzieleniu zamówienia na „Wymianę płyty głównej boiska stadionu oraz boiska treningowego na Stadionie Miejskim przy ul. Bukowej”, którego przedmiotem było zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych stwierdzono, że:

- przygotowano postępowanie i udzielono zamówienia publicznego, pomimo że Zamawiający - MOSiR nie posiadał prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane. W programie funkcjonalno-użytkowym, stanowiącym załącznik do specyfikacji istotnych warunków zamówienia, nie zawarto oświadczenia Zamawiającego, stwierdzającego jego prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.

Zgodnie z przepisem art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.), jeżeli przedmiotem zamówienia jest zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, zamawiający opisuje przedmiot zamówienia za pomocą programu funkcjonalno-użytkowego. Zgodnie natomiast z § 19 pkt 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego z dnia 2 września 2004 r. (Dz. U. Nr 202, poz. 2072 z późn. zm.) część informacyjna programu funkcjonalno-użytkowego obejmuje oświadczenie zamawiającego stwierdzające jego prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.

- dokonano zmian postanowień umowy w sprawie udzielenia ww. zamówienia z naruszeniem przepisu art. 144 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem, obowiązywał zakaz zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że konieczność wprowadzenia takich zmian wynikała z okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy, lub zmiany te były korzystne dla zamawiającego.

W trakcie realizacji zamówienia dwukrotnie przedłużono umowny termin realizacji zadania. W umowie Nr TT/R/26/09/08 zawartej 3 września 2008 r., ustalono termin wykonania zadania do dnia 14 listopada 2008 r. Termin przedłużono: aneksem Nr 1 zawartym 10 października 2008 r. do dnia 31 grudnia 2008 r., aneksem Nr 2 zawartym 9 grudnia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2009 r.

Zmian dokonano ze względu na brak możliwości terminowego wykonania zadania w związku z nieuregulowanym stanem prawnym nieruchomości, na której wykonane miały być roboty budowlane i prace ziemne.

W trakcie realizacji umowy Dyrektor MOSiR poinformował Wykonawcę, że w czasie ogłoszenia postępowania o udzielenie zamówienia oraz zawarcia umowy MOSiR nie posiadał wiadomości o nieuregulowanym stanie prawnym nieruchomości. Uzyskanie prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego było obowiązkiem Zamawiającego. W związku z przedłużeniem terminu realizacji zamówienia, dokonane zmiany umowy nie były korzystne dla Zamawiającego.

Ponadto poprzez udzielenie zamówienia, pomimo braku tytułu prawnego do nieruchomości, na której miały zostać zrealizowane roboty budowlane narażono MOSiR na odpowiedzialność z tytułu kary umownej. W § 14 umowy Nr TT/R/26/09/08 ustalono, że Wykonawca ma prawo naliczyć karę umowną za odstąpienie od umowy przez Wykonawcę z przyczyn, za które odpowiada Zamawiający – w wysokości 10 % wynagrodzenia brutto. Kara umowna mogła wynosić 627.830,67 zł.

Na stronie tytułowej programu funkcjonalno-użytkowego nie zawarto imion i nazwisk osób opracowujących program. Z wyjaśnień Dyrektora MOSiR wynikało, że program funkcjonalno-użytkowy oraz specyfikację istotnych warunków zamówienia sporządzili pracownicy Urzędu Miasta Katowice. Program zatwierdzili: p. Danuta Znój – była Zastępca Dyrektora MOSiR ds. technicznych oraz p. Stanisław Wąsala – Dyrektor MOSiR. Dyrektor MOSiR zatwierdził także specyfikację istotnych warunków zamówienia, podpisał umowę Nr TT/R/26/09/08 z wykonawcą w dniu 3 września 2008 r. oraz aneksu do ww. umowy Nr 1 w dniu 10 października 2008 r., Nr 2 w dniu 9 grudnia 2008 r.

- W dniu 30 marca 2009 r. zawarto umowę Nr TT/R/19/03/09 na realizację zamówienia pn. „Wymiana płyty lodowiska treningowego SPODEK w Katowicach”, pomimo braku wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości 63.008,64 zł. Obowiązek wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy określono w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. W załączniku Nr 3 do specyfikacji (wzór umowy) zobowiązano Wykonawcę do wniesienia w pełnej wysokości przed podpisaniem umowy zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości 3% ceny ofertowej brutto. W umowie Nr TT/R/19/03/09 z 30 marca 2009 r. w § 12 ujęto zapis, że Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej. Gwarancję należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad lub usterek Nr 1512/09/253/01/2009 wystawiono w dniu 31 marca 2009 r., tj. dzień po zawarciu umowy na realizację zadania.*

W dniu 30 marca 2009 r. Wykonawca złożył oświadczenie, że ubezpieczyciel w oparciu o umowę podpisaną przez obydwie strony, wystawi dokument gwarancji z datą zawarcia umowy i zobowiązał się do natychmiastowego przedłożenia MOSiR otrzymanej od ubezpieczenia gwarancji natychmiast po wydaniu mu ww. dokumentu. Wykonawca przed zawarciem umowy nie wniósł zabezpieczenia w innej formie.

Umowę w imieniu MOSiR zawarł p. Stanisław Wąsala – Dyrektor MOSiR.

- W zakresie udzielenia i realizacji zamówienia na „Dostawę lodowiska przenośnego wraz z urządzeniem do konserwacji lodu” stwierdzono następujące nieprawidłowości:*
 - w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz w ogłoszeniu o zamówieniu na potwierdzenie spełnienia warunku znajdowania się Wykonawcy w sytuacji ekonomicznej i finansowej zapewniającej wykonanie zamówienia, wymagano polisy lub inny dokument ubezpieczenia potwierdzający, że wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie wykonywanej działalności gospodarczej, z zastrzeżeniem, że suma ubezpieczenia nie może być niższa niż oferowana cena, wynikająca z treści złożonej oferty. Powyższe było niezgodne z przepisem art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004*

r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.), w myśl którego zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców.

Ponadto zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami art. 22 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 ww. ustawy, o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy, którzy znajdują się w sytuacji ekonomicznej i finansowej zapewniającej wykonanie zamówienia, a zamawiający nie może określać warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.

- w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz w ogłoszeniu o zamówieniu nie wskazano rodzaju i zakresu dostaw, jakie Zamawiający uzna za wystarczające do spełnienia warunku udziału w postępowaniu dotyczącego doświadczenia Wykonawcy. Zgodnie ze specyfikacją i ogłoszeniem (pkt 5 SIWZ oraz pkt III.2 ogłoszenia), jednym z warunków udziału w postępowaniu było wykonanie co najmniej dwóch dostaw, odpowiadających swoim rodzajem i wartością przedmiotowi zamówienia w okresie 3 lat, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie. Stosownie do przepisów art. 36 ust. 1 pkt 5 oraz art. 41 pkt 7 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) specyfikacja oraz ogłoszenie o zamówieniu powinny zawierać m.in. opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków. Specyfikację zatwierdził p. Stanisław Wąsala – Dyrektor MOSIR.

- w dniu 6 czerwca 2008 r. Zamawiający wezwał Wykonawcę, który złożył ofertę z najniższą ceną do podania nazwy i adresu producenta oferowanego lodowiska tj. agregatu chłodniczego i systemu mroźniowego oraz przedstawienia kserokopii dokumentacji technicznej oferowanego lodowiska, schemat instalacji i montażu systemu mroźniowego lodowiska, pomimo, że zamawiający nie wskazał tych dokumentów w ogłoszeniu o zamówieniu oraz w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Było to niezgodne z przepisem art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanym przepisem, w postępowaniu o udzielenie zamówienia zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania. Oświadczenia lub dokumenty potwierdzające spełnianie: warunków udziału w postępowaniu, przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego - zamawiający wskazuje w ogłoszeniu o zamówieniu, specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub zaproszeniu do składania ofert.

Obowiązki w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienie publicznego, w tym sporządzenie projektów specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz ogłoszeń należały do członków Komisji Przetargowej.

- zaniechano wyegzekwowania od Wykonawcy zadania zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz zabezpieczenia rękojmi za usunięcie wad i usterek, w związku z przesunięciem terminu zakończenia robót do dnia 10 grudnia 2008 r. Naruszono tym przepisy art. 147 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) oraz postanowienia umowy Nr TT/B/16/07/08 z dnia 9 lipca 2008 r. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy zostało wniesione w formie gwarancji należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek. Gwarancja w zakresie należytego wykonania umowy była ważna w okresie od 9 lipca 2008 r. do dnia 15 listopada 2008 r. W umowie Nr TT/B/16/07/08 z dnia 9 lipca 2008 r. termin dostawy ustalono do dnia 15 października 2008 r. W protokole odbioru częściowego z dnia 15 października 2008 r. przedłużono ostateczny termin dostawy

przedmiotu umowy do dnia 10 grudnia 2008 r. Protokół zatwierdził p. Stanisław Wąsala – Dyrektor MOSiR.

- w zakresie rozliczenia ww. zamówienia stwierdzono, że dokonano częściowego odbioru i częściowej zapłaty za dostarczenie przedmiotu umowy, co było niezgodne z § 5 umowy Nr TT/B/16/07/08 z dnia 9 lipca 2008 r. W umowie ustalono, że płatność łącznej ceny umowy zrealizowana będzie przez Zamawiającego na rachunek bankowy Dostawcy po podpisaniu przez Zamawiającego końcowego protokołu odbioru i faktury w terminie 21 dni od daty ich doręczenia.

Wykonawca za dostawę urządzeń objętych umową wystawił trzy faktury:

- faktura VAT nr 107/2008 z 11 września 2008 r. za dostawę instalacji mroźniowej w technologii aluminium o wartości 707.600 zł brutto, zapłacona 30 września 2008 r., fakturę wystawiono na podstawie protokołu odbioru częściowego z dnia 11 września 2008 r.,
- faktura VAT nr 116/2008 z 14 października 2008 r. za dostawę agregatu chłodniczego o wartości 366.000 zł brutto, zapłacona 31 października 2008 r., fakturę wystawiono na podstawie protokołu odbioru częściowego z dnia 13 października 2008 r.,
- faktura VAT nr 156/2008 z 15 grudnia 2008 r. za dostawę maszyny do utrzymania lodu o wartości 319.640 zł brutto, zapłacona 22 grudnia 2008 r., fakturę wystawiono na podstawie protokołu odbioru końcowego z dnia 10 grudnia 2008 r.

Faktury pod względem merytorycznym sprawdzili pracownicy Działu Technicznego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Danuta Znój – była Zastępca Dyrektora MOSiR ds. technicznych. Faktury zostały zatwierdzone do zapłaty przez Dyrektora MOSiR.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami MOSiR w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 1994 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

w zakresie księgowości:

- Zaniechano ujęcia w polityce rachunkowości obowiązującej w MOSiR informacji o systemie służącym ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów. Naruszono tym przepis art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów. W latach 2004 – 2010 obowiązywała polityka rachunkowości wprowadzona Zarządzeniem Nr 33/2004 Dyrektora MOSiR w Katowicach z dnia 28 grudnia 2004 r. ze zmianami. Od 1 stycznia 2011 r. obowiązuje polityka rachunkowości wprowadzona Zarządzeniem Nr 90 Dyrektora MOSiR w Katowicach z dnia 30 grudnia 2010 r. ze zmianą wprowadzoną Zarządzeniem Nr 18/11 Dyrektora MOSiR w Katowicach z dnia 8 marca 2011 r. Opracowywanie projektów przepisów wewnętrznych wydawanych przez kierownika jednostki, dotyczących prowadzenia rachunkowości należało do obowiązków p. Grażyny Nowak – Głównego Księgowego MOSiR.

Wniosek nr 2

Uzupełnić przepisy wewnętrzne regulujące zasady rachunkowości w MOSIR o system służący ochronie danych i ich zbiorów, mając na uwadze przepisy art. 10 ust. 1 pkt 4 oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.